

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délelőtt.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Főszerkesztő:

Dr. Villányi Henrik.

Felolós szerkesztő:

Kertész József.

Kiadja: a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Mádor-utca 7.

Hirdetések díjazás szerint.

A zord, hosszú tél.

Napszámos emberek nyomora.

„Áldja istenét, kit istene megáldott.” De hát aki ebben a rettenetes kitaró zord télben tüzelő anyag és a mindennapi kenyér nélkül nyomorog. Mi kel annak az ajakán? Zsolozsma-e vagy istenkáromlás? Erény, vagy bűn fogamzik-e meg a szűkölködő agyában? Azt hisszük személye válogatja. Az erényt, az istenfélmet nem istápolja, a bűnnek pedig mindannak, amit a társadalom annak tart, a nyomor a meleggya.

Elnézzük azokat a fogyatékos öltözötű didergő munkás embereket, akik az Erzsébet-sarkán, a Sugár-ut sarkán, meg egyebütt tipegnek, hogy lábuk meg ne dermedjen a nagy hidegben. Várják, míg valaki szólítja őket egy kis munkára, hogy legalább a mai kenyér meg legyen. Sok az eszkimó ilyenkor, a főka meg nagyon kevés; mert csak a változatos időjárás hozza a munka külön-féleségét. A tartós száraz fagy kész veszedelem a városi munkásra. Mint hajdan Rómába ment a csócselők, ahol a jelszó: „Panem et circenses” volt, úgy a jelen időben a falusi szegények a városba özönlenek, ahol mindig akad munka. De most nincs semmi jelszó, mely kenyeret adna a munkanélküli embernek.

Irígy szemmel gondolnak a keregető köldusra, aki vagy a szegényházban húzhatja meg magát, vagy a jó emberek fil-léreiből, az egyesületek jótékonyaságából kap-

ják a sovány kenyeret. Darányi földmivelő-ügyi miniszter gondoskodása kiterjedt a nép-téli foglalkozására is, de csak a falusi népet vette gondjaiba. Pedig a falu szegénye könnyebben él mint a városé, mert ott egy kis liszt, főzelékféle csak kijut nekik a komámasszony, szomszédasszony telt hombár-ból. A földműves nép meg télen gazdasági eszközeinek helyreállításával, meg állataival van elfoglalva. A miniszter valószínűleg azért nem terjesztette ki gondoskodását a városi munkás népre, mert ez a városi társadalomtól, hatóságától elvárja, mint amely nagyobb erejénél fogva erre kellő tehetséggel bír.

Pedig csalódik. Nálunk, de egyebütt is csak az alamizsnára terjed ki a figyelem, a foglalkoztatásra nem gondol senki, pedig ez a segítség az, mely legelőszöb, mert kölcsönbe megy és mert nem neveljük vele a dologtalanságot. Jó lesz megtudnunk, hogy ezek a szegény szűkölködők márcól-holnapra hogyan tengetik életüket. Jó lesz benezni abba a fészekbe, melyben a nyomorúság honol, ahol azonban segítség híján, gyakran sarjadzik ki a bűnnek legkülönbözőbb faja. Aki azt megszünteti, az ezt megelőzi és jótévéje lesz nemcsak az egyes embernek, de az egész társadalomnak.

Gondolkozzanak az erre hivatottak; még messze a tavasz, csak most volt Pálfordulás, a farsang csak a táncolóknak mulik gyorsan, a szenvedőknek, az éhezőknek hosszú kálvária még addig.

Egy el nem mondott felszólalás.

Trippammer Gyula indítványozta a múlt hó 27-iki városi közgyűlésen, hogy a város ház. kez-
lésben építsen villamos telepet. Ezt az indítványt helyesléssel fogadták, de mégis, egyben már másod-szor megkérdeték a Franz Lajos és fiait éget, vajjon állja-e a régi, december 2-iki ajánlatát to-vábbra is. Bennünket nem a Franz cég hallgatása érdekel. Azt ók is, a város közönsége is tudja, hogy miért hallgatnak. A közvéleményt inkább az érdekli, hogy az az osztatlan helyeslés miért van megkorítve egy kis fenntartással, avval, hogy hárt ha Franz megszólal, ha kilép némaságából, mégis tárgyalunk vele.

Tisztelt városi képviselőtestület!

Azt hisszük hogy Trippammer Gyula indítvá-nyával 1908. július 3. kellett volna megindítani az egész folyamatot, akkor nem kellett volna koncessziós ajánlatokkal kirukkolni, miket esetleg úgy sem foga-dunk el és lett volna vállalatunk, melynek feleslegé-ből kereseti forrása lett volna a városnak. Ha a város kezeli a fogyasztási adót, kezeli a vágóhidat, kezelheti saját világítását is. Igaz, a nyáron az nehezítette meg a világításnak házi kezelésbe való vételét, hogy a városnak jelzőlogkölesont kellett volna felvennie, de arról győződtek meg, hogy pénzt nem kapnak. De azóta változtak a viszonyok és most már kapható!

Ténev az, hogy a villamvilágítás telepének házi kezelése való vétel, vagy újráépítése indokolt. Kezdetben talán némi kockázattal jár, de később 2—3 év múlva hasznóhajtó. Az európai centrumok mind házilag kezelik a világítást is, a vízvezetékét is. Csakhogy első feltétel, hogy a többi vállalatok-

A virág és a pillangó.

— Viktor Hugó —

Szólt egy pillangóhoz a mezők virága:
Még maradj velem;
Szándé meg földhözkött sorsom, te ki jársz
Levegőbe fenn.

Mi szeretve egymást, élünk emberektől
Oly messze, távol;
S érzem egyik vagyunk, mintha volna létünk
Közös anyától.

De téged visz a szél s engem a föld leköt:
Mily kegyetlen sors!
De hadd lehajlok rád mégegyszer balszámot,
Én szegényke kores.

Te elmegysz messzire s ahol szebb a virág
Leszállasz oda,
Míg én nézem, nézem árnyékom forgását
Ide és tova.

Te tündökölni mégysz el innen máshova,
De ha rám vigyázz
Hajnalonkint engem árván, szomorkodva,
Könnyben uszni látsz.

A mi szerelmünk száll, mulik miként a nap;
De óh könyörgők,
Verj mellém gyökeret, vagy adjál szárnyakat
S veled röpkölök.

Franciából ford. Acél Pál.

Nyers Gyuri meghozza Szélvészt.

Irta: HALIS ISTVÁN.

Azt a négy heti szabadságidőt, melyet (aunak dacára, hogy az állam már negyven év óta hat heti szünetlőt ad a fogalmazóknak.) a régi kiesinyeskedő fölfogás a kanizsai városi tisztviselőknek engedett. Keszthelyen szoktam tölteni huszonöt esztendőtl fogva.

Mert újra meg újra meg kellett erősíteni a Balaton ércfádó vizében az idegeket, hogy a követ-kező évben megint kibírják a hivattal járó mér-gelődést.

Az 1891-ik esztendőben az egyik hivatalom: a községi bíraskodás. (mely tisztségre különben a közgyűlés sohase rendelt ki, bár minden évben ki kellett volna rendelni egy vagy több tisztviselőt, én elleben ingyen viszem husz év óta.) különösen megtámadta idegeimet. Szpliu kerülgetett.

Beköszöntött a július. A főségs nap arany sugarai gyönyörűen táncoltak kint az utcán. Ezt látva, hivatalos szobám, mintha egyszerre börtöné változott volna. Fojtott a levegője.

Nem tudtam kitartani. Mennem kellett! De nem volt pénz! Mert a városi tisztviselők kaptak ugyan jutalmat minden évben s az elég lett volna fűrdözésre, azonban csak a „jó gyerekek” kaptak. Én pedig akkor is, meg a fizetésjavításkor is „rossz gyerek” voltam.

Nem volt mit tennem: fölvettem váltóra száz forintot. Aztán beadtam azonnal a tekintetes tanács-hoz jelentésemet szabadságidőm megkezdéséről. És anélkül, hogy megvártam volna a „tudomásvételt,” (utóbb ki is kaptam érte!) hamarjában összeszedtem a „cucolókat” és mentem Keszthelyre.

Ott már az első félórán kaptam lakást Ring bácsmál. (Utcai lakást, tiszta fehér ágyneművel meg takarítással együtt negyven krajcárért.) A másik fél-órán pedig intim barátságot kötöttem a többi fűrdő vendéggel. Az egyik vendég Z o b Lajesi, azzal a tervvel állott előm, hogy menjünk el Fűdre (részben vasuton, részben gőzhajón,) aztán onnan jattón szépen végig hajozzuk hecszában az egész Balatont, Fűredtl Keszthelyig.

Akkor még csak a grófnak volt jattja, (Mary nevű pompás jószág.) de azt még megnézni sem volt szabad semmiféle embernek. Mivel pedig sokan szerettek volna vitorlás hajón járni, tehát a keszthelyi „Usónakda” megvásárolt egy olcsó jattot a balaton-fűredi jatt-klubtól. A hajó hazaszállításával meg-bízták Nyers Gyurit, a gróf matrózát. (A gróf persze nem volt otthon.)

Ezt megtudta Zob Lajesi és föl akarta használni az alkalmat. A Magyar Tengert bála Isten sokan szeretik. De Zob Lajesinak a Balaton iránt való sze-retete még azon a határon is tulment, ahogyan Csák Árpád meg Sági Muki szeretik.

Én rögtön felesaptam utazó-társnak. Hip, hip,

től különálló vállalat legyen a villamos világítás vállalata. A város csak hitelezője legyen a vállalatnak, melynek tiszta nyereségéből törlesztődik a kölcsön is. Az ellenőrzés meglesz. Kétszáz képviselő fogja ellenőrizni, nemcsak egy bizottság. A Franztól megváltandó felszerelés csak siettetné a vállalat létesítését.

Ha komolyan akarjuk a világítás házilag való kezelését, az csak indokolt szándék.

Más kérdés, mikor készülhetne el a város a teleppel? Azt mondják, hogy ideiglenesen lehet hónapokon keresztül világítani. Diesel-motorokat, tehát a dynamógepeket hajtó erőt be lehet szerezni 3 hónap alatt. Tudtommal a gráci, a leopoldauai és a magyar fegyvergyár túl van halmozva megrendelésekkel. Ezekből már rövidesen nem kapunk. Maradna tehát a petroleumos provizórium. Ezt is el lehet viselni egy kis önmegtartózással. „Salus reipublicae suprema lex.”

De kire fogjuk kiróni a kötbért, ha ez a petroleum-provizórium túl sokáig, mondjuk egy évig tartana. Visszaszámolni a közvilágítást, a magánfogyasztást 15 évvel ezelőtti állapotára nem lehet.

A szakértők is ellene nyilatkoztak a házi kezelésnek. En dacára ennek merem állítani, hogy megreszkírozhatjuk. Ha a város felépítette saját házát, felépítette a két bonvédkaszárnyát, felépítheti saját villamtelepét is. Csak hogy, nem ismételhetem ezt eléggé, 7 hónappal el vagyunk kéave és ezt a hét hónapot be nem hozhatjuk.

A sokat emlegetett per pedig minden körülmények közt fenyeget bennünket, ha nem a Franz céggel csináljuk meg a szerződést. Tehát vagy akarjuk a szerződést Franz-zal, vagy nem. Ha igen, ne taktikázzunk, ne kövessük ebben éppen Franzékat; ha pedig nem akarunk vele szerződni, akkor minek hívjuk fel újból és újból nyilatkozattételre, ha a város közönségét még feleletre se méltatja?

Én tehát Tripammer Gyula indítványát fogadom el avval a megtoldással hogy az ipartelepét építtessük meg avval, aki erre az ajánlattevők közt a leghivatottabb, a legolcsóbb és legmegbízhatóbb, mert Franzéktól kedvezményeket már aligha sikerülend kivenni.

Absens.

hurrá! Hajózni fogok! Az ördög vigyen el minden hivatalt!

Még egy társ akadott Szervisz Bélában. Mindahárman hivatalnok-rabszolgák voltunk: egyik a postán, másik a bíróságnál, harmadik a közigazgatásnál. Mindannyian örültünk, hogy por helyett tengeri levegőt szívhatunk.

Zob Lajcsi mint aféle praktikus utazó, késedelem nélkül hozzálátott a szükségesek beszerzéséhez: zsebébe tett sötét meg paprikát. Aztán vett néhány csomag gyújtót meg szivart. Azonkívül szafaládít néhány koszorúval, meg vörös bort egy hordóval. Ki fogjuk mi tartani, ha mint hajótörteknek valami lakatlan szigeten kell élnünk!

Másnap már el is utaztunk.

És Balatonfüreden hamarjában megkaptuk a jattot. Ott feküdt a vízparton. Az orrára Szélvész volt ráírva. Bordáit a szikrázó nyári nap kissé összerépezette.

— Hiszen ezzel nem lehet hajózni! aggódik Szervisz Béla.

Nyers Gyuri barna arcán mosolygás fut végig és vidáman kiáltja:

— Semmi! Nem kell félni! Haza visszük mi a jattot!

Hisz akkor se baj! Jó kedvűen munkához fogtunk. Szélvészt belecsusztattuk a Balatonba és megraktuk a sokféle kincsesel.

Erős északi szél fodrozza a szeszélyes Balaton.

Kirakatversenyek.

— Nagykanizsán sem ártana. —

Nagykanizsa, febr. 1.

A fővárosi kereskedővilág egyik testülete Budapesten a közeljövőben kirakatversenyt rendez. Ezzel akarják felhívni a kereskedővilág figyelmét a kirakatok fontosságára. Tény az, hogy az üzletek kirakata egyik legjobb eszköze a kiindatnak, sőt mondjuk a reklámnak. Egy jól rendezett kirakatban a kereskedő bemutatja áruvárájának „miniatűr” képét.

Nagy városokban különösen nagy fontosságot tulajdonítanak a kirakatoknak. Egyes nagy üzletek, áruházak külön kirakatrendezőket alkalmaznak, kik naponta újabb és újabb kirakatokat terveznek, rendeznek. Beavatott kereskedői körökben a kirakatok fontosságát nagyon hangsúlyozzák. Az idegeneket például legtöbbször a kirakatok vonzzák az üzletbe.

Nagykanizsán nem valami nagy szerepet játszanak a kirakatok. Részint kevés a célnak megfelelően épített kirakat, részint pedig nem fordítanak elég gondot a kirakatok rendezésére. A jó izlésnek arculcsapása némelyik. Miuden rendszer és csoportosítás nélkül hever némelyikben az áru. Az ilyen kirakat nem vonz hanem elriaszt.

A belvárosban alig van néhány jól rendezett kirakat.

Méreteiben legmegkapóbb a Rosenfeld Adolf fiai cége, mely a fővárosban is megállná helyét. — A divatúru üzletek kirakatai közül Singer József és társa cég Kazinczy-utcai kirakata említendő első helyen. — Weisz Miksa kirakati művész rendezésükkel ragadják meg a korzói közönség figyelmét. Az ékszerész üzletek közül Milhofer Ödön, a cipészüzletek közül Miltényi Sándor és fia kirakatai említendők.

Ezek felsorolásával már nagyrészen ki merítettük az említésre érdemes nagykanizsai kirakatok névsorát.

A kereskedők társulatának kellene a téren valami mozgalmat indítani. Ez az ügy elég fontos, érdemes a vele való foglalkozás.

Gyönyörű utazásunk lesz! Ezzel a széllel ugy megyünk, mintha gőzhajó vinne.

A praktikus Zob Lajcsi kerített a partról egy tucat nádszálat és azokat átalakította boros poharaknak. Tudnillik kifurta végig, s a nádcsőveken keresztül inni lehetett a hordóból.

Mind Ezek után betöltünk a Szélvészbe. Mink az életen kívül semmitse kockáztatunk. Nem tudunk uszni, se kormányozni s így utazásunk fölségesnek ígérkezik. Kisérő esőnkot nem visszük.

Szélvész pompásan fut a víz tetején, boldog meglepedésül ki az arcunkra. Isten veled, szárazföld!

Az indulás után tíz perc múlva már vízben totyognak a lábaink. Az összeszáradt bordák mindenttt beeresztik a vizet.

— Semmi! mondja Nyers Gyuri.

Ha ez is semmi, akkor rendben vagyunk! Hozzáfogunk és jókedvvel merjük a vizet csónakunkból. Szervisz Béla lehuzza manzsettáit, hogy annál inkább kivegye részét a vízmerés szokatlan élvezetéből.

A szél észrevehetően haragosodik. A habok gyönyörűen ostromolják jattunkat. Egyszerre keresztül csap a jatt fölött egy hatalmas hullám és esontig átátzat. Egyik roham után jön a másik. A betóduló hullám ereje majd felborít bennünket. Kissé aggódva nézünk Nyers Gyurira.

— Semmi! mondja és mosolyog hozzá.

(Folyt. köv.)

A mai városi közgyűlés.

Lesz-e döntés?

Beszélgetés Vécsey polgármesterrel.

Nagykanizsa, február 1.

A ma délután tartandó városi közgyűlésről azt mondták, hogy ez lesz a villamosgyűlés végállomása. A jelek azonban nem erősítik meg e véleményt. Döntés mint beavatott körökben mondják, a mai közgyűlésen sem lesz.

A Zalai Közlöny munkatársa vasárnap délelőtt felkereste Vécsey Zsigmond, Nagykanizsa város polgármesterét. A polgármester ur szíves volt munkatársunk előtt a villamosgyűlésen nyilatkozni.

(Beszélgetés a polgármesterrel.)

— Legyen szíves polgármester ur nyilatkozni, mit tartalmaz Franz cég legújabb nyilatkozata?

— A nyilatkozatban Franz cég részben tartja korábbi ajánlatát. A nyilatkozat a 48 óra válaszolási határidőt rövidnek mondja arra, hogy esetleg részletesebb ajánlatot tegyen. Franz cég azt is mondja, hogy a város és az ő közös érdeke készíti az újabb nyilatkozat megtérésére.

— Franz cég nyilatkozata okoz-e lényeges változást a villamosgyűlésen?

— Erről nem tudok teljes bizonyossággal nyilatkozni. A cég saját érdekében helyesen tette, hogy nem zárkózott el a nyilatkozattól. A város ettől függetlenül tovább megy a megkezdett úton. Tárgyal Siemens-Schuckert céggel, Franz céggel, de tárgyalásokkal párhuzamosan napirenden tartja a villamosvilágítás házi kezelésének ügyét is.

— Minő véleménnyel van polgármester ur a házi kezelésről?

— A jövődelmezőséget illetőleg kedvező véleményem. Tekintve azonban, hogy e kérdésben a tanács csak a hétfő délelőtti ülésen fog határozni, erről részletesebben nem nyilatkozom, mert nem vagyok híve és a magam részéről, nem mozdítom elő, hogy a sajtó korai közlésekkel a közönség és a képviselőtestület hangulatára befolyást gyakoroljon.

— Mi fog történni a hétfő délutáni közgyűlésen. Lesz-e döntés?

— Erről sem nyilatkozhatom teljes bizonyossággal. A villamosgyűlés bizottság hétfőn délelőtt még gyűlést tart, utána tanácsülés lesz. Sok függ attól, mit határoz a bizottság és a tanács. A jelekből következtetve — egyéni véleményem szerint — a holnapi közgyűlésen elhatározó végleges döntés valószínűleg nem lesz.

A mai közgyűlés tárgysorozata: 1. A villamosvilágítás ügyben kiírt versenytárgyalás eredményének előterjesztése tanácsai javaslattal. 2. A közgyűlés 7/909. jkv. sz. a. határozatából Franz Lajos és fiai bej. cég ajánlata zárosztatárjában való beadására történt felszólításának bejelentése, ezzel kapcsolatosan a Siemens és Schuckert cég koncessiói ajánlata bemutatása tanácsai javaslattal. 3. Tripammer Gyula v. képviselőnek a villamosvilágításnak házi kezelésbe vétele iránti indítványa tanácsai javaslattal.

Pásztory

élővirág nagykereskedő

16

Telefon 57-33.

Csokor- és koszorukötésért az országban a legtöbb díjjal kitüntetve.

Budapest, Rákóczi-ut 3. (Nemzeti Színház)

Képes árjegyzék díjlan. — Vidéki megrendelésekre nagy figyelmet fordítok.